

Конференцијата посветена на имплементацијата на информатичките решенија - ХП Интерекс претставува чекор напред во нашата визија за приближување кон дигиталниот свет, глобализацијата, знаењето...

Разговорот го водеше:
Рената МАТЕСКА

 Господине Павлоски, по завршувањето на ХП Интерекс, конференција посветена на информатичко-комуникациските технологии, која неодамна се одржа во Охрид, кој е Вашиот заклучок, односно дали сте задоволни од реализираноста на истата и дали беше постигната очекуваната цел?

ПАВЛОСКИ: Кога зборуваме за ХП Интерекс, зборуваме за малку поинаков концепт на конференција. А тоа е дека ХП Интерекс претставува еден дијалог, малку поинаков форум меѓу најзначајните имиња, предводници во имплементацијата на информатичката комуникациска технологија (ИКТ) од земјава и од странство.

Би сакал да дадам мало појаснување за историјатот на конференцијата, со оглед на тоа дека станува збор за осум години постоење. Минатогодишната конференција беше последна која се одржа под името ДЕКУС Македонија, замислена и иницирана од ЕЦС пред десеттина години како конференција на корисници

ЕФИКАСНА ИМПЛЕМЕН

на Digital Equipment Corporation компјутерска опрема, каде технолошкиот провајдер ги презентираше најновите развојни достигнувања, а нашите корисници ги презентираа своите ИТ решенија базирани на таа платформа. Со оглед на промените кои настанаа на глобално информатичко поле, со спојувањето на оваа компанија со Compaq, подоцна со HP, името на асоцијацијата на европско ниво се промени во HP Interex, а нашата асоцијација, како редовен член, е должна да ги почитува правилата за членување, меѓу кои за името и за логото е обврзувачко. Но, она што е суштинско за успехот на претходните седум конференции е фактот што ДЕКУС т.е. ХП Интерекс Македонија, ги надмина рамките на здружение на корисници на еден бренд и стана место на кое можат да се проследат новините од повеќе големи странски компании, доминантни на компјутерскиот и на комуникацискиот пазар и од домашни компании - корисници на таа технологија. Успехот на претходните конференции доаѓа и од шансата која таа им ја понуди на ИТ професионалците од Македонија, да ги слушнат искуствата на своите колеги од земјата, како и презентациите на еминентни про-

фесори од домашните универзитети. ЕЦС како главен организатор и генерален спонзор на конференцијата, секоја година се труди да вклучи странски компании, кои се во тренд со информатичките случувања, а нивните решенија можат да бидат од голем интерес за нашите корисници на информатичка и комуникациска технологија.

Не можам да кажам дека донесовме некои заклучоци, бидејќи целта на оваа конференција и не е да се донесуваат заклучоци, туку да се даде можност на учесниците да презентираат и да слушнат до каде сме со имплементацијата на информатичката технологија, не само во високообразовните институции, туку во компаниите, во институциите и домовите на сите граѓани на Република Македонија. Уште еднаш ќе поедноставам, ние сите оддамна заклучивме дека имаме потреба за имплементација на најновите технологии и кориснички решенија, а оваа конференција е најдоброто место да се слушне за нив, како и за правците во кои тие ИКТ решенија се развиваат.

Оваа конференција се одржува по осми пат, и од тоа произлегува дека не само што ние како организатор сме за-

доволни, туку и посетителите и излагачите веќе ја таргетираат конференцијата како место каде што ќе можат да кажат/презентираат до каде се и што ново/интересно од ИКТ решенија се имплементирани кај нив. Бројката на презентации (оваа година повеќе од 50), која веќе години наназад ја имаме, говори сама по себе за интересот и успехот на конференцијата. Првиот ден на конференцијата беше под мотото "промени", па имавме можност да слушнеме промени во стратегијата на ИКТ компаниите, промени во технологијата, промени во сервисите за корисниците, промени во комуникациските трендови во Република Македонија, промени во стратегијата на информатичко општество итн. Како што кажал Jack Welch CEO на General Electric, избран за најуспешен CEO на сите времиња во САД: "Во сите промени треба да се бараат нови можности", ние треба да се обидеме да ги следиме овие евидентни информатички промени и да изнаоѓаме можности за да ги ставиме во функција на граѓаниот, сè со цел да му овозможиме полесен и поквалитетен живот.

☀ Велите дека ХП Интерекс е повеќе од Конференција, тоа е Форум на кој се разменуваат искуства, познавања...

теми кои се случуваат во земјата. Оваа година во таа категорија беа ставени темите: Законот за електронски комуникации, претставени од страна на Министерството за транспорт и врски, како и од Агенцијата за електронски комуникации, како и Националната стратегија за развој на информатичкото општество, претставена од членовите на работната група која работеше на изготвување на оваа стратегија. Со самиот факт дека конференцијата не е место каде исклучително се презентира туку и се дебатира и се дискутира по одредени актуелни теми излегува од првобитната замисла и можеме да ја наречеме "ИКТ Форум".

☀ Кои од најголемите имиња предводници во имплементацијата на информатичката комуникациска технологија ИКТ од земјава и од странство беа присутни на овој значаен настан?

Во истражување и развој во ИКТ технологиите земјите на ЕУ инвестираат 80 евра по жител, додека Јапонија инвестира 350 евра, а САД 400 евра по жител. Може лесно да се пресмета колкави инвестиции нè очекуваат ако сакаме да фатиме чекор со развиените земји.

ID, а од домашните би ги издвоил заменик-министерот за транспорт и врски Дејан Кошутиќ, директорот на Агенцијата за електронски комуникации Коста Трпковски, претседателот на Комисијата за електронски комуникации и член на КИТ, Софче Јовановска и членовите на работната група, која учествуваше во изработката на Националната стратегија за развој на информатичко општество, претставници на Универзитетот "Свети Кирил и Методиј" од Природно - математичкиот факултет, Електро-техничкиот, МАРНЕТ, Универзитетот на Југоисточна Европа од Тетово, како и многу други македонски фирми - корисници на ИКТ опрема: Македонски телекомуникации, Космофон, Мобимак, Пивара, QBE, Комерцијална банка, Алкалоид и др.

Знаете, големите имиња како што се HP, Cisco, Oracle, Sagem, Microsoft и не е толку едноставно да ги ставите на една маса за да ги презентираат нивните најнови развојни планови. Ние работевме долги години за да ја здобиеме нивната доверба и верба дека ги изложуваат пред вистинската публика.

☀ Што би резимирале за најновите трендови во имплементацијата на најсовремените ИТ технологии, ИКТ стратегија на ЕУ "и-2010"?

ТАЦИЈА НА ИКТ И ВО МАКЕДОНИЈА

ПАВЛОСКИ: Секоја година оваа Конференција издвојува посебно место за разгледување на најактуелните ИКТ

ПАВЛОСКИ: Списокот е голем, од странските компании би ги спомнал HP, Cisco, Oracle, Sagem, Microsoft, RM, USA-

ПАВЛОСКИ: "и-2010" претставува нов пакет на проактивни политики да се искористи потенцијалот на дигиталната економија како би се овозможил развој, вработувања и модерни, он-лајн јавни услуги, сè со цел граѓаниот да добие точни и навремени услуги, со еден збор да му се подобри квалитетот на животот. Стратегијата "и-2010" е клучна компонента на ажурираната Лисабонска стратегија за конкурентност на Европската унија. Се фокусира на ИКТ технологиите - најветувачкиот сегмент на економијата која треба да обезбеди 40 проценти пораст на продуктивноста и 25 проценти пораст на БДП. За информатичја, во истражувањето и развојот во ИКТ технологиите земјите на ЕУ инвестираат 80 евра по жител, додека Јапонија инвестира 350 евра, а САД 400 евра по жител. Може лесно да се пресмета колкави инвестиции нè очекуваат ако сакаме да фатиме чекор со развиените земји.

На конференцијата се слушнаа интересни размислувања по презентираната стратегија од страна на членовите на работната група директно вклучена, а за што многу ќе се зборува во наредниот период. Би сакал да кажам дека во едно

сите се согласивме, а тоа е дека целта на стратегијата е да го усовршине развојот и употребата на информатичката технологија, како и услугите и производите кои произлегуваат од неа за граѓаните да ги почувствуваат благодетите на ИКТ технологијата. Усвојувањето е само прв чекор, и доколку сакаме и Република Македонија да стане дел од глобалното информатичко општество, а нејзината економија базирана на знаење, ќе мора сите фактори да вложат големи напори, односно човечки и материјални ресурси. Со оглед на фактот, кој беше изнесен на конференцијата, дека повеќе од 1 милион жители во Република Македонија се постари од 40 години и без големи познавања од ИКТ технологијата, ќе треба да се спроведе широка едукација за користење на оваа технологија за таа и да ја постигне својата цел. Без е-граѓани нема е-држава.

 Кои се очекувањата од Националната стратегија за ИТ, односно од новиот закон за ИТ? Дали и колку КИТ ја изврши својата задача?

ПАВЛОСКИ: Ова прашање ќе мора да го упатите до нив, или можеби подобро, да ми го поставите по донесувањето на Законот за информатичка технологија, кој е во фаза на подготовка во Министерството за транспорт и врски, со што Стратегијата ќе добие и правна рамка за нејзина имплементација.

Знаете, добро е дека има промени, промени во начинот на нашите размислувања, промени во начинот на кој ја извршуваме и секојдневната работа и колку за тие промени се заслужни модерната технологија и информатиката. Добро е што има некое тело во земјава кое се грижи на транспарентен начин да изготви стратегија за развој и се надевам дека КИТ и работната група ќе вложат исто толку енергија во нејзиното аплицирање, колку што вложија во изготвувањето на Националната стратегија за развој на информатичко општество. Посакувам успешна Конференција, како и успешна имплементација на зацртаното.

КИТ успеа да обезбеди група од стручни лица кои навистина вложија голем дел од себе и своите знаења во изготвувањето на овој документ, мислам дека нема да биде од ничиј, најмалку од интерес на Владата, компаниите, како и граѓаните, да се остане само на "одлична стратегија".

 Колку ИКТ се моќен двигател во развојот на економијата, поттикнување на развојот на државата и отворање нови работни места?

ПАВЛОСКИ: Веќе наведов една од клучните компоненти на документот "и-2010", што за нас значи дека фаќањето чекор со современите информатички

СО ИКТ ДО ПОГОЛЕМА КОНКУРЕНТНОСТ

Еден од најважните заклучоци усвоени на неодамнешната Меѓународна конференција "и-Македонија 2005" беше Декларацијата според која:

"Ефикасна имплементација и користење на информатичката и комуникациската технологија (ИКТ) ќе стимулира поголема конкурентност на македонската економија, транспарентност и ефикасност во работењето на Владата и учество на граѓаните и на бизнис заедницата во градењето на општеството преку воспоставување цврст партнерски однос меѓу јавниот и приватниот сектор".

Целта на конференцијата беше да се промовираат Националната стратегија за информатичко општество на Македонија и Акциониот план за нејзино целосно имплементирање, како и да се испрати јасна порака до Европската унија дека државата почна да гради и ќе го развива информатичкото општество, што со други зборови би значело поголем економски раст и зголемување на вработувањата. Според некои експерти за информатичка технологија, Стратегијата би требало да биде инспирација за сите затоа што постои документ и реална шанса да го изодиме патот кон информатичкото општество!

Со последните најави за поскапување на Интернет, за жал, целата визија и нашите аспирации за подобра "АЈТИ" конекција би паднала во вода, со оглед на фактот дека и така сме меѓу последните во регионот според користењето на привилегијата наречена - Интернет!

технологии е основен предуслов за намалување на дигиталниот јаз, кој во спротивно сè повеќе ќе се продлабочува. За време на ХП Интерекс, во презентацијата на Министерството за транспорт и врски, слушнавме дека можеме да се пофалиме дека Законот за електронски комуникации, новиот Закон за информатичко општество, актуелната Стратегија за развој на информатичко општество, како и Предлог-законот за радиодифузија и новата Стратегија за брод банд комуникации, кои претставуваат пакет регулативи и еден со друг се во потполност усогласени, во целост ја следат стратегијата "и-2010" на ЕУ. Информатичко комуникациските технологии се моќен двигател во развојот на економијата, го поттикнуваат развојот на земјата, а отвораат и нови работни места.

"и-2010" е сепаратна стратегија која го води развојот на информатичкото општество и медиумските политики. Таа означува заедничка цел за различни политики на Европската комисија, како што се легислативата, инвестиции во истражувањето и развојот, иновации како и распространување на информациските и комуникациските технологии низ економијата и општеството. Таа е цврсто фокусирана на главните оски, а тоа се ажурираната, обновена Лисабонска стратегија: развој и вработувања. Таа е алатка за добро владеење на централ-

ната и на локалната власт, вклучувајќи подобри комитенти за донесување законски и подзаконски акти, како и известување за прогресот на преземените активности.

Со либерализацијата на пазарот на електронски комуникации, како и натамошните планови на надлежното Министерство за изготвување стратегија за широко појасен Интернет или брод бенд интернет, ќе се овозможи едно од клучните нешта за успешна имплементација на заложбите за информатичко општество, а тоа е пристап до Интернет на секаде, за секогo, во секое време и, се разбира, по пристапни цени.

 Што на крај би кажале и за добитниците на Светската награда за Софтвер во Македонија т.е. решенијата кои ќе ја претставуваат Република Македонија на Светскиот самит за ИКТ во Тунис 2005 година?

ПАВЛОСКИ: Тоа што можам да го кажам е дека ни е мило што и оваа група зеде учество на ХП Интерекс. Македонските компании во ништо не заостануваат во однос на останатите кога е во прашање изготвувањето софтвери и користењето најсовремени алатки. Им посакуваме голем успех во Тунис, а сигурни сме дека ќе нè претстават во најдобро светло.